

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max Augustfeld & Emmerich Lesner.
Reinhold Sobalok. Rudolf Mosso.
A. Oppelks Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyt & Llobmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagină a 3-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I I I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 61.

Brașov, Joi 18 (30) Martie.

1899.

Un simptom îngrijitor.

În nise momente, când în presă și în dieta ungară e pusă la ordinea zilei discuțiunea asupra politice de distrugere, ce a urmărit-o fostul ministru-președinte Banffy față cu naționalitățile nemaghiare, și când îndeosebi se vorbește așa de mult despre măsurile, ce le-a luat el cu scop de-a purta lupta și pe teren economic în contra noastră, având ca țintă de-a paraliza pacnică lucrare a institutelor noastre de bani și de credit, a trebuit să ne surprindă în-
doit scirea neașteptată, adusă de diarul unguresc „Nagyvarad“, că într-un centru românesc însemnat, ca Beiușul, se plănuiește înființarea unei bănci „poporale“ de cătră o tovarășă jidano-maghiaro-română de acolo.

Ne-a surprins această scire, ce ni-s'a comunicat în corespondența publicată în numărul nostru de ieri, fiindcă pentru prima-ori ni-se descopere, că s'au aflat bărbați de frunte români într-un astfel de centru, cari se dea concursul lor unei întreprinderi, care numai românească nu este. Am primit adevărat impresiunea, că unii Evrei și Maghiari auvți din Beiuș și giur, vrând să înființeze o bancă pentru popor, ca să-o potă populariza și să potă lucra cu mai mare succes printre Români, s'au adresat la mai mulți Români fruntași de-acolo, invitându-i a fi tovarășii cu ei și în cele din urmă li-a succes a dobândi conclucrarea unora dintr'înșii.

Apucătura e dibace și planul e bine țesut. Pentru o astfel de întreprindere trebuie câștigat poporul și acest popor este în ținutul beiușan aprăpe cu desevirșire românesc. Adevărat, că capitalul social e numai de 50,000 fl., der durata societății s'a prevădut pe 50 de ani și din mic se potă face mare, mai ales într-un timp atât de îndelungat. Mai are însă și altă lature planul inițiatorilor. Dacă proiectat'a „Népbank“ (Bancă populară) va prinde cu concursul unor Români rădăcină în poporul din districtul Beiușului, atunci înființarea unui institut de bani românesc în acel ținut va fi paralizată și asemenea se vor paraliza și efectele, ce le-ar pută avé cu timpul în acel ținut institutul român din vecinii „Bihoreana“, care a luat un avânt puternic de desvoltare.

Acum, după ce avem înaintea noastră și raportul apărut în foia „Nagyvarad“, vedând numele celor, cari figurează ca membri fondatori ai noului institut, ne-am convins și mai mult, că streinii au luat între ei pe cei șese Români numai să-și potă cu atât mai mult și mai cu succes ajunge scopul. Înainte de toate e clar, că ei vor prepondera și ei vor conduce întreprinderea. De aci urmăză, că această bancă va funcționa în limba maghiară și că Români, cari vor face parte din direcțiune și corpul funcționarilor ei, vor avé numai rolul de talmaci față cu poporul.

Dacă der acei șese Români be-

iuşeni, cari s'au alăturat la întreprindere, n'au avut înțelegere pentru celelalte mari interese ale populațiunii noastre, cari vin în joc în cazul de față, chiar și numai simpla împrejurare, că acest „Népbank“ va fi și el cu timpul o pepinieră de maghiarizare în felul său, trebuia să-i pună pe gânduri și să-i facă să chibzuască serios, decât prin pasul lor nu comit o greșelă neiertată față cu interesele poporului nostru.

Acésta era cu atât mai mult de așteptat, cu cât între acei Români vedem pe directorul și pe un profesor al gimnasiului român din Beiuș. Cu astfel de pilde voesc să pășescă acești dascăli români înaintea poporului? Nu ved ei, că chiâmarea lor îi obligă a ține seamă de ceva mai mult, decât dictéază în asemenea casuri un simplu calcul de interes particular. Der și cei-lalți patru soți ai lor: sunt omeni destul de inteligenți și cu o poziție socială destul de frumôsă, ca să fi putut prevedé efectul dureros, ce-l va produce cu deosebire în împrejurările de față tovarășia lor cu Evreii.

Pe lângă alianța nenaturală cu Shwimmerii, Weinszteini și Weiszgshzii din Beiuș, a surprins însă și mai mult faptul, că acești Români fruntași n'au încercat cel puțin mai întâiu să înființeze ei înșiși cu forțe românesce acea bancă populară de creit și de păstrare atât de necesară poporului nostru beiușan. Și noi creem, și credința generală este, că ecă ar fi încercat, mai mult ca sigur ar fi reușit.

Cu atât mai agravantă pare der procederea lor în fața acestei împrejurări și cu atât mai mult trebuie să o privim ca un simptom îngrijitor pentru disciplina morală națională în sinul nostru, și să dorim, că, deă nu se va puté îndrepta, cel puțin să nu mai aibă nicăiri imitatori în noi.

„Politica de naționalitate a lui Banffy“.

IV.

Autul broșurei arată mai departe acțiunea lui Banffy pe teren public economic. Din acest capitol întreg în traducere verba.

„Cucă politicianii de naționalitate română irtă în jumătatea răsăritenă a statului maghiar, în contra Maghiarilor, nu numai isboiă politică, ci și răsboiă economică, acéa nimeni dintre bărbații de stat maghiari n'a știut-o mai bine decât Banffy. El trăit și a funcționat timp destul de îndelungat tocmai în punctele cele mai periclită, pentru-ca să cunoască toate amănuntele acestei lupte economice. Din cauza acéstei nu era secret înaintea lui, că scop politic al băncilor române este: de-opte a promova depozedarea clasei propriarilor maghiari mici și mijlocii din părțile ardelenene, începută deja de multă vreme întru cauze economice; de altă parte a mijloce materiale inteligenței române să aibă, pentru-ca câștigându-și averi, seuprindă locul proprietarilor maghiari ce pustiesc și să ia în pro-

vinciă și conducerea politică din mâna proprietarilor maghiari.

„Mult nu puté să mai aștepte. Indată ce a luat în mâna sa guvernarea țării, și-a îndreptat atențiunea asupra asociațiunilor de credit, care în unele din comitatele situate de-alungul Mureșului și Someșului, au știut, din inițiativă privată, să arate deja succes atât de frumos pe terenul apărării economice, succes, care a pus pe grijă băncile și cassele de păstrare române, care până acum lucrau fără nici un concurent. S'a pus în contact cu acele cercuri și cu acei factori, cari au propagat în provincia cauza acestor asociațiuni de credit. A căutat modalități și mijloce pentru aceea, cum s'ar puté folosi cu succes acésta armă economică în apărarea maghiarimei din Ardeal.

„Nu-mi este cu putință a face cunoscute publicului cetitor amănuntele referitoare la acésta. Vreau să arăt simplu asupra legii despre asociațiunile de credit. Firesce, că aș ar fi prea de timpuriu a spune o judecată asupra succeselor și înfrunțirilor eventuale a legii din cestiune — însă fapt este, că în mâna Maghiarilor din părțile ardelenene este dată prin ea una din cele mai puternice arme de apărare. Succesul, firesce, atêrnă de acolo, că cei-ce vor conduce pe viitor cauza asociațiunilor de credit, vor desvolta ei acésta instituțiune în direcția și în spiritul, care corespunde intențiunilor lui Banffy?

„Era o convingere tare a lui Banffy, că sporirea numărului Maghiarilor în ținuturile locuite de naționalități, este un mijloc puternic pentru consolidarea statului național maghiar unitar. Unul dintre mijlocele cele mai influente pentru deslegarea acestei probleme este colonizarea, și de aceea, la inițiativa lui Banffy, guvernul a îmbrățășat și acésta. S'au făcut și până acum colonisări cu direcția și scopul acesta. Scăderea însă era, că ele (colonisările) n'au fost nici pregătite de ajuns, nici făcute cu prevederea necesară, ca guvernul să ajungă în posesiunea unui plan de colonizare, care să se razime pe deplina cunoștință a raporturilor și să fiă realizabil cu succes.

„In cei din urmă trei ani foile noastre au scris foarte mult despre așa dusa acțiune rutenă. Dacă acésta acțiune rutenă se va încheia, ea va forma cel mai frumos succes al politicei naționale a lui Banffy. E vorba despre salvarea unei populațiuni de aproximativ o jumătate de milion, care de vécuri este razimul cel mai fidel al statului maghiar. A ridica în avé și cultură acésta rasă de popor, este un lucru, care aparține celei mai frumoșe probleme a politice maghiare. Pot însă întreba cu curagiu, că până la Banffy făcutu-s'a vre-un pas serios, ca Rutenii să fiă salvați pe seama statului maghiar?

„Mare și estra-ordinar de delicat lucru este a esecuta cu succes acésta acțiune economică în interesul consolidării statului maghiar. Este o lucrare urgentă, care însă nu se potă face de aș pe mâne. Cei patru ani cât timp Banffy tû la guvern, n'ar fi fost de ajuns nici atunci, decât timpul acesta ar fi fost epoca păcii ideale, ér nu a luptei politice necurmăte. Cine ar cuteza însă să susțină, că Banffy a putut face usneturburat în acești patru ani de planurile lui politice naționale mari și însemnate? Sôrtea lui nici c'un fir de păr nu se deosibesce de a Evreilor reîntorși din capti-

vităte, cari cu sabia într'o mână și-au reconstruit orașul lor pustiit.

„Se spun foarte multe despre nimicirea rasei maghiare în părțile ardelenene și despre sporirea Românilor în paguba maghiarismului; mai departe despre aceea, că în ce măsură mare institutele românesce de bani espropriéază proprietățile maghiare. N'avem cauză de a trage la îndoială nici una din aceste aserțiuni, der fapt este și aceea, că aserțiunile din vorbă n'au fost arătate fundamentale nici din parte maghiară, nici din parte română. Banffy avea intenție seriôsă a face obiect de scrutare științifică riguroasă ambe aserțiunile, pentru-ca amésurat rezultatul dobândit să dispună opera apărării pe base pozitive și cu prospect de succes posibil.

„Una din preocupările principale a secțiunii naționalităților a fost pregătirea unui plan referitor la aceea, cum s'ar puté constata, în mod științific și sigur, că în jumătatea răsăritenă a statului maghiar, dela sancțiunea pragmatică încóce, cum s'a desvoltat raportul numeric între Maghiari și Români nu numai în general, ci și în amănunte, cari merg până la cercul singuraticelor comune? Unde s'a întâmplat romanizare, séu maghiarizare? Ce fel de cauze séu împrejurări au provocat cursul etnic? Cum se proporționează și în ce își află manifestare caracteristică pe numitul teritoriu puterea de viață a celor două rase în lupta pentru esistență? În legătură cu acésta, în ce chip s'ar puté face o statistică sigură despre proprietate, pentru a se arăta, că dela introducerea marilor reforme agrare din 1848 și până aș, câte proprietăți maghiare au trecut în mână românească și în general în mână străină, séu vice-versa? C'un cuvânt, să se constate în ce măsură este adevărată credința publică, că institutele de bani românesce espropriéază proprietățile Maghiarilor din părțile ardelenene?

„Astfel de lucruri nu se pot face de aș pe mâne. Numai cu privire la un cătun, constatarea celor două lucruri amintite necesitéază de sute de ori mai multă osteneală, timp și pregătire, decât a făuri articolul chilometric în frase bine sunătoare despre aceea, că Banffy n'a făcut absolut nimic în cestiunea naționalităților, că n'a avut nici chiar sentiment național, ci un simplu imbold tiranic, cu care timp de patru ani a strivit în Ungaria pe Maghiar, Român, Sêrb, Slovac de-opotrivă, fără deosebire de confesiune și limbă“.

Partea a doua din acest capitol o vom da în numărul viitor.

Cine este autorul? E vorba de autorul broșurei „Politica de naționalitate a lui Banffy“. Diarul „Alkotmany“ dice, că scriitorul mărginit al acestui pamflet, a făcut un mare serviciu „tendințelor de naționalitate ultraiste“. Broșura — dice — n'a putut-o scrie decât un om, „cărui i-au stat la dispoziție acele adunate și câștigate din partea biroului secției naționalităților, cu mari jertfe bănesce, fiă pe cale directă séu indirectă“. În broșură, dice „Alkotmany“, se află citațiuni române și nume proprii românesce foarte corect scrise. Din alte citațiuni și din datele, cari au putut fi luate numai dela secția naționalităților „noi credem, că pamfletul a eșit din acésta secție“. În fine „Alkotmany“ spune, că la prezidența ministeriului se cercetéază cu mare

zel după notarul anonim al lui Banffy, ér d-l Jeszenszky e in mare încurcaturá.

Din România.

București, 15 (27) Martie.

Broșura cea mai nouă unghurească, în care se laudă politica lui Banffy și pretenziile ei succese față cu Românii și cu guvernul român în special, a făcut mare șvon și pe aici și, precum era de prevedut, pressa opozițională de toate nuanțele a deschis o campanie vehementă în contra guvernului Sturdza pe tema „destăinuirilor“, ce se fac în această broșură.

Dér opoziția nu s'a mîrginit la atât, ci a reinceput și lupta prin întruniri. Sâmbătă s'a împărțit și afișat un apel prin care se convocau cetățenii capitalei pe Duminecă 14 Martie v. la o „întrunire publică“ în sala „Dacia“. Acest apel se începea cu cuvintele: „Față cu gravele destăinuirii făcute de broșura unghurească a lui Banffy...“ și se sfîrșea așa: „Cetățenii ai capitalei, guvernul unghuresc nu trebuie să domnească în România“. Ér în mijloc se spunea, că scopul este de a protesta „nu numai în contra actelor antinaționale, ci și în contra actelor anticonstituționale ale guvernului“.

Intrunirea, care a fost convocată de partidul liberal-democrat (Fleva) s'a ținut Duminecă după amiazi. Au luat parte la ea peste două mii de cetățeni în frunte cu mulți membri marcanți din amintitul partid, precum și din partidul conservator, ba și câțiva din grupul liberal „Drapelist“.

Vorbitorii întrunirii au fost: deputatul de Iași G. Scorțescu, care a cetit și fragmente din broșura banffystă, d-l Dobrescu-Prahova, d-l Nicolae Filipescu, d-l Barbu Delavrancea și d-l N. Fleva. Toti au combătut cu asprimea cea mai mare politica guvernului Sturdza și mai ales atitudinea lui față cu guvernul unghuresc. D-nii Filipescu și Delavrancea făcură elogiul d-lui Fleva, pentru-că a inițiat mișcarea de protestare contra guvernului. D-l N. Fleva, mulțumind, dișe, că densusul are o singură calitate: „sê deștepte pe rege, când consilierii lui duc țera la ruina“. A mai diș, că parlamentul reprezintă țera legală, dér țera reală este aici (în intrunire). A arunțat tot-odată o nouă întrunire pe Dumineca viitoare, dișcând, că cea de față este numai primul pas.

S'a propus apoi sê se facă o manifestație la locuința d lui Fleva și cei de față au pornit cu toții în cortegiu pe Strada Dorobanților. În Calea Victoriei, în dreptul confetăriei Capșa însă, mulțimea a fost oprită în loc de mai multe cordoane de gardiști și gendarmi. Manifestanții indignați, sfôrțându-se sê trecă înainte, au rupt primul cordon de gardiști. Atunci s'a produs o învalmășelă înfricoșată. Agenții polițienesci au început sê dea în mulțime cu bastoanele și sê lovescă în dreapta și în stînga cu pumnii, și erau secundați de sergenți. Multe persoane au fost grav vătămăte. Un student și mai mulți alții au fost arestați. Pe toate stradele laterale manifestații au întempinat aceeași rezistență din partea sergenților și gendarmilor, și numai cu mare greu au putut străbate într'un tîrziu până la locuința d-lui Fleva, de unde, după-ce au manifestat, s'au împărțiat.

Astăzi esecesele amintite au format obiect de discuțiune în cameră, în urma unei interpelări a d-lui Scorțescu. Ministrul de interne Ferechide a rêspons la acușațiunea, că guvernul a tolerat în mod culpabil aceste escese ale poliției, negând, că manifestații ar fi întempinat violențe din partea agenților poliției. Apelul publicat, dișe ministrul, a fost de natură a alar ma spiritele și a escita turburări, ca la 14 Martie 1883. Guvernul a trebuit dér sê ia măsuri de ordine. „Noi nu putem sê tolerăm agitațiunea produse prin câte-va sute de derbedei“. Cuvântul acesta din urmă a provocat o furtună ne mai pomenită în cameră. Dér de voel cereau, ca ministru sê fie chîamat la ordinea țilei și sê și retracteze cuvintele. În zadar au fost toate esplicările, căci d-l Ferechide a fost sililit în

fine a-și retracta cuvântul de „derbedei“. Ministrul de interne a continuat apoi, dișcând, că manifestații n'au voil sê respecte ordinele autorităților și au atacat pe sergenți. Manifestația a avut decit un caracter turbulent, și că guvernul nu pôte lăsa țera la discrețiunea unei mișcări politice; că nu pôte tolera anarhia, și că în viitor își va face asemenea datoria de-a împiedeca disordinea.

După această discuțiune asupra incidentului se închide, dér se continuă încă cât va timp tot așa de iritat, cerënd cuvântul câți-va în cestiune personală.

Alte nouă interpelări au fost anunțate de cătră d-l Marghiloman asupra declarațiunilor făcute de ministrul cu privire la manifestațiile publice și de d-l Delavrancea asupra modului, cum înțelege ministrul de interne a respecta libertatea întrunirilor. Numai la óra 5 camera a putut intra în ordinea țilei: continuarea dezbaterii legii asupra învățemintului profesional.

Tot în sediinta de azi s'a cetit mesașiul regal, prin care sesiunea corpurilor legiuitoare se prelungesce până la 24 Martie st. v. Restul sesiunii promise a fi forte agitat.

Afacerea alegerii dela Varna la tribunal. În istoria volnicilor electorale unghuresci, alegerea dela Varna va rămănă memorabilă nu numai pentru ne mai pomenitele abuzuri, violențe și presiuni, oi și pentru sentiinta, ce a adus-o țilele acestee tribunalului din Trecin față cu matadorii acusați din cauza acelor ilegalități. Președintele alegerii a fost achitat, dintre notarii acusați împreună cu el, trei inși de asemenea au fost achitați, ér alți patru au fost condamnați la câte 40 fl. amendă; în fine a mai fost condamnat unul la 50 fl., ér altul la 60 fl. amendă. Temnița n'a căpătat nici unul. „Alkotmány“ face la asta observarea, că în statul ungar un om necăjit, care pentru a nu peri de fême intră în vre-o cămară și fură ceva pentru a-și alina fêmea, e osindit cel mai puțin la 6 luni temniță. Acela însă, care fură cel mai prețios drept al unui cetățen, fără a fi sililit din cauza fêmei, sêu altă lipsă, ci numai din răsutate—sêu că nu este de loc tras la răsputere, sêu că în cazul cel mai rău e supus la o amendă. În această constă sistemul! esclamă numita fôia.

Revistă externă.

Anglia, Francia și Rusia. Este sciut, că Anglia s'a împăcat cu Francia (convențiune anglo-francesă asupra Sudanelui) în Africa, și acum caută a rezolva în mod pacnic și conflictul cu Rusia pentru China. În Africa pacea au dorit-o mai ales Francezii, în China o doresc Rușii, căci țarului Nicolae i-ar plăcê, decă înainte de intrunirea conferenței internaționale ar putê sê dovedescă, că măcar la aparență, stă cu lumea întrégă pe pace și în prietiniă. Țarul doresce sê se pună capăt tuturor cestiunilor, cari ar putê îngreuna problemele conferenței și ar putê face iluzoriu ori-ce rezultat al ei. Rusia a oferit dér Angliei buna înțelegere. Tratatările în privința acesta sunt tocmai acum în curgere în Londra, Petersburg și Peking. Probabil, că aceste tractări vor avê de rezultat, ca cele două puteri sê se mîrginescă la sfera lor de influență de până acum. Guvernul din Petersburg a și declarat, că Rusia nici nu vrê sê se estindă acum în Sudul Chinei, acesta însă o condiționeză de un lucru absolut necesar: odiniórá sê și cêrá satisfactia dela China, pentru-că anul trecut Ciunglijamen-ul și-a căleat promisiunile făcute ambasadorului rusesc Pavlov.

Țarul Nicolae mulțamesce tuturor, cari au aprobat ideea sa de pace. La ordinul său adevă, ministrul de externe contele Muraviev a adresat cătră representații Rusiei în străinătate o circulară datată dela 23 l. c. în care îi rógă a arăta mulțăminta sa cea mai cordială tuturor acelor, cari prin scrisori, telegrame, ori în alt chip au manifestat față cu împêratul Nicolae aprobarea lor la ideea de pace. Împêratul vede

în unanimitatea sentimentelor, ca și în consimtémintul guvernelor de a-se reprezenta la conferența din Haga, un gaj mai mult pentru succesul stăruințelor, ce le face, ca sê pôte încolți în consciința popórelor ideea roditóre a păcii.

Luptele din Filippine. Din insulele Filippine sosesc éráși sciri despre lupte sângeróse între Americani și indigenii rês-culați. Curios în lucru este, că cei-ce au sărit în ajutorul Americanilor pentru a alunga pe Spaniolii și domnia lor din insulele acestea și din Cuba, acum se întorc în contra învingétóru lui însu-și, căruia i-a declarat rêsboiul pe mórtte pe viêtă. Causa e fôrte simplă. Indată-ce Americanii și-au pus piciorul în Filippine, ei și-au uitat, că au mers acolo în numele libertății popóului și ca foști aliați ai acestuia în lupta contra inimicului. Purtarea Americanilor este mai mult, ca perfidă. Ei cer supunere órbă și tracteză cu neîndurare pe cei-ce apără țera proprie în contra invasiunii străine. În lupta acesta Americanii au pierdut deja până acum mai mulți ómeni decăt în luptele cu Spaniolii pentru Cuba și Portorico. Cubanii nu și-au apărât țera și ușor s'au aruncat în brațele State-lor Unite; în Filippine însă indigenii formeză o opoziție mult mai considerabilă decum 'era aceea, pe care le-au făcut-o Spaniolii. Filippinii vor sê și susțină pentru ei comorile ascunse în acest pămênt și nu vor sê fie sclavii Americanilor, nu vor sê fie nimiciți.

SCIRILE ȚILEI.

— 17 (29) Martie.

O aniversare. În 26 Martie n. sau implinit 50 de ani, de când diarul „Kronstädter Zeitung“ din loc a apărut sub acest nume, ca continuarea fôiei sêptemânele „Siebenbürger Wochenblatt“, editată tot le Ioan Gött, care la începutul anului 1849 împlinea 13 ani dela aparițiunea ei. În incidentul acesta, „Kronstädter Ztg.“ a publicat o scrisóre de felicitare din Lipaa. a lui Siegfried Moltke, fiin lui Iax Moltke, conducétóru de odiniórá al estui diar. Tot-odată a publicat și felicitări, ce au venit din Germania.

Alegerea lui Ugron la Șimle. În 26 l. c. s'a făcut în Șimleul-Silvaniei alegerea lui Gabriel Ugron, ca deputat. Ugron a fost ales cu unanimitate.

Starea sănătății Papei. Episcopul Turinac din Nancy, care a cerceta țilele acestea pe Papa, reproduce în „Semaine Religieuse“ urmátórele cuvinte, d'î-le-a diș lui Papa: „În decursul operației am suferit fôrte mult și am crezut, că voiți muri. Nici nu e puțin lucru, de-ăsêvirși o asemenea operațiune la un bătrn de 90 de ani“. Episcopul mai spune, că operațiunea a succes fôrte bine. Mediul au declarat înainte unui colaborator l lui „Figaro“, că Papa în fôrte scurt timp va fi, probabil, deplin însănătoșat. Duminecă dimineța s'a sculat și-a oficiat litrția în capela sa privată. Se speră, că înurënd va putê sê servescă și în biserică l lui Petru.

Costumul românesc pemiāt în Italia. „Gazetta d'Emilia“, diș ce apare în Bologna, scrie: „Balul costumat, rusesc și oriental, dat Joi, 11 Martie, în beneficiul școlei de arte și mesăi, a reușit peste tótă așteptarea. Juriul șarcinat de cemitetul sêrbărei de-a da un premiu celui mai frumos și mai bogat costum, a oferit acest premiu dómnei contese Vituroli Matei, care purta costumul sêu național românesc, splendid de bogăție și eleganță. Contesa, care urmând obiceiul curtei în România, a îmbrăcat frumosul costum Argeș, obligător pentru tôte balurile lantropice, a renunțat la premiu, ce conă din portretul sêu depins în olei de cră profesorul Fabbri, și s'a declarat pre-recompensată prin complimentele și admițiunea, ce i-a arătat-o cemitetul“.

Școlari din Dobrița în București. Școlarii dela școla comoră din Dobrița au făcut o excursiune detudiu la Con-

stantinopol și s'au oprit și în Bucuresci. Dumineca trecută acești școlari unghuri cu doi profesori ai lor au vizitat și Ateneul. „Drapelul“ scrie despre această urmátórele: D-l vice-președinte întemplându-se acolo, nu numai le-a permis visita fără plată, ci le-a dat și explicațiuni. La urmă le-a spus: „Vedeți, noi Românii nu avem nici un simțemânt réu față cu Maghiarii și desaprobam numai procedările tiranice și desnaționalisátóre ale guvernanților d-v. Eu sunt Urechia, cel dișnic injurat de jurnalele d-vóstré, și totuși nu v'am mîncat pe nici unul...“ Tablou! Băeții strigară: „Eljen Urechia!“ Ei s'au dus încantați de cele ce vêdură și, credem, și convinși, că Urechia nu este un maghiarofob, și că la dejun și la prânzul lui nu mănăucă câte un Unghur“.

Urcarea soldei oficerilor. În legătură cu urcarea salariilor funcționarilor de stat, s'a accentuat de multe ori dorința, de-a se urca și solda oficerilor. Cu deosebire după-ce în Austria s'au urcat în mod însemnat salariile funcționarilor statului, dorința aceasta a luat aripă. Acum după cum raporteză „Reichswehr“, dorința oficerilor s'a implinit. În bugetul proiectat pe anul 1900 solda lor e mai mare ca până acum. Anume: un sublocotenent va avê anual 840 fl.; un locotenent 1020 fl.; un căpitan de cl. II. 1200 fl.; căpitan de cl. I. 1500 fl.; major 2100 fl.; lootenent-colonel cu soldă mai mică 2600, cu soldă mai mare 3000 fl.; colonei 3600 fl.

Aniversarea proclamării regatului român. Duminecă 14 Martie v., 101 tunuri, trase în raversatul dorilor, au vestit Capitalei Bucuresci aniversarea proclamării regatului. La órele 10 și jumătate dimineța, un Te-Deum s'a oficiat la S-ta Metropolie de cătră I. P. S. S. Metropolitan-Primat încunșurat de înaltul cler. La acest serviciu divin se aflau de față: d-l D. A. Sturdza, președinte al consiliului de ministri, împreună cu toți domnii ministri; mai mulți Episcopi; d-nii președinți ai corpurilor legiuitoare; d-nii președinți, procurori generali și procurori ai Înaltei curți de Casație, de compturi și ai curței de apel; mai mulți d ni senatori și deputați; casele civile și militare regale; toți domnii generali aflați în garnisonă; d-l primar al Capitalei; d-nii prefecți al Capitalei și al județului Ilfov; d-nii oficeri superiori, șefi de corpur și serviciuri; d-nii secretari generali ai ministerelor; funcționarii superiori ai diferitelor autorități, precum și multe alte persoane de distincțiune. O gardă de onóre, cu drapel și musică compusă dintr'o companie din regimentul 4 Ilfov Nr. 21 se afla în curtea Metropoliei. M. S. Regele a primit cu prilejul acestei țile număróse telegrame de felicitare din tôte unghiurile țerei. În capitală un mare număr de persoane s'au grăbit a exprima felicitările lor prin inscrieri la palat.

Un apostat. Ni se scrie: D-l Petru Bozán născut în Cojocna, din părinți ecenomii români, a studiat preparandia în Blașiul, a fost vre-o 2 ani învățător la școla de stat din Vințul de jos, apoi vre-o 2 ani la școla de stat din Sebeșul-săsesc. În țilele trecute, el a trecut formal dela religiunea gr. cat. la cea evang.-reformată. — În vœci pomenirea lui!

Consulate none. „Wiener Tageblatt“ anunță, că ministrul de esterne contele Goluchowski va cere dela delegațiun un credit de 720,000 pentru înființarea de șese consulate noue austro-ungare, între cari trei în China.

Stația lui Hentzi. Țilele acestea s'au început lucrările pentru strămutarea statuei generalului austriac Hentzi din piața Sf. George din Buda. Ea, pe cum se scie, va fi ridicată înainte școlei de cadeți din Budapesta (Lipotmezó).

Congresul pompierilor la Brașov. Anul acesta congresul pompierilor din țera întrégă se va ținê la Brașov pe la mijlocul lunei lu i August. Se vor face cu ocașiunea aceeaș exerciții în stil mare și se vor arangia mari sêrbări. Tot atunci societatea

pompierilor din Braşov își va serba aniversarea de 25 de ani dela înființarea sa.

Funcționari suspendați. Din Chichinda mare se scrie, că vice-șpanul comitatului Torontal, Dr. Lud. *Delimanic*, a suspendat din posturile lor pe casierul *Dusa Laković*, subcasierul *Lyubomir Kapris* și controlorul *Petru Kozity* și în același timp a pornit cercetare disciplinară în contra primarului orașenesc din Chichinda-mare. Antecedentele sunt următoarele: Notarul din Nagy-Toszeg a încasat deja în Mai trecut 2000 fl. dare și i-a dus la casa orașului. Într-aceea s'a încercat, ca suma amintită să se încasseze din nou. Afacerea s'a pus sub cercetare și s'a aflat, că 1100 fl. n'au fost introduși nici în registrul principal, nici în diarul de 4i. Subcasierul *Kapris* a dimisionat îndată, însă dimisia nu i-s'a primit, ei f' suspendat împreună cu soții săi. — Minunate trebur!

O scrisoare despre Andrée. „Novoie Wremia“ publică o interesantă scrisoare a vânătorului siberian *Lalin*, care a fost afirmat înainte cu cât-va timp, că cadavrul lui Andrée s'a v'cut în Siberia. *Lalin* protestează în contra declarații guvernorului din Tomsk, că el (*Lalin*) s'au făcut o glumă, s'au mințit. El se provacă la faptul, că locuitorii din Tomsk îl cunosc și-l prețuiesc. Scirea despre aflarea lui Andrée a primit-o, d'ice el, dela nisce călători turguși. Acum a trecut timpul favorabil pentru a face curse pe ghișă. *Lalin* a voit cu propriul risc, să străbată până la cadavrul lui Andrée, din nenorocire însă nu și-a putut realiza intențiunea.

Masa studenților români din Braşov.

Abia au trecut patru luni de zile, de când d-l director al școlilor medii gr. or. române din Braşov a inițiat ideea înființării unei mese a studenților, și deși masa, putem d'ice, că s'a realizat.

Am anunțat la timpul său, că conferința profesorală din 19 Febr. v. a decis să realizeze masa studenților încă în anul acesta. Nedispunând însă până de astădată de un local propriu și v'ind să aibă prilej a face experiență prealabilă, conferința a decis, ca pentru anul acesta să provadă cu prânz gratuit pe 20 școlari săraci, plășându-i la diferite familii române din Braşov, cari pe baza unui concurs public pentru o plată de 6 fl. lunar, s'ar oferi a-i primi.

Concursul respectiv s'a publicat la timpul său în „Gazeta Transilvaniei“ și a avut un rezultat foarte îmbucurător, căci au intrat 12 oferte, cari în total ar fi făcut loc la peste 100 de elevi.

Comisiunea fondului mesei studenților, după o minuțioasă chibzuire și după ce a vizitat la fața locului gazdele oferente, a propus, și conferința profesorală din 8 Martie a. c. a decis, ca să plaseze pe cei mai lipsiți 20 școlari ai școlilor medii și superioare pe timpul dela 16 Martie v. până la 30 Iunie v. c. la D'omnele: *Paraschiva Dariu* (2 școlari), *Efrosina Rîșnoveanu* (10 școlari) și *Elena Rîșnoveanu* (8 școlari).

Tot corpul profesoral a decis, ca lista școlarilor celor mai lipsiți să fi stabilită de profesorii clasei prin un fel de plebiscit al elevilor înșiși, clasă de clasă, cari ei înșiși știu și cunosc mai bine pe cei mai săraci colegi ai lor. Astfel s'a stabilit o listă de aproape 40 de școlari, dintre cari comisiunea a ales pe cei 20, cari vor beneficia de prânz pe cheltuiela fondului mesei studenților.

Etă lista școlarilor admiși la masa studenților:

Ioan Șortan și *Iosif Bârsan* din cl. VIII gimn., *Ioan Damian* din cl. VII gimn., *Avram Imbroane* din cl. VI gimn., *Ioan Căldărea* și *Vasile Cucu* din cl. V. gimn., *Nic. Ilie* și *Samuilă Urian* din cl. IV gimn., *Alexe Sulică* din cl. III gimn., *Dumitru S'rbu* din cl. II. gimn., *Valeriu Florea* din cl. I gimn., *Nic. Crăciun* și *George Măciucă* din cl. III comerc., *Grig. Domilescu* din cl. II comerc., *George Muntean* și *Emilian Lupea* din cl. I comerc., *Radu Odor*, *Nic. Tîrea* și *I. Ilie* din cl. III reală, *Ioan Mateiu* din cl. II reală.

Observăm cu bucurie, că lista ac'asta s'a stabilit fără nici o considerațiune confesională, s'au de vina altor naturi, ci numai după gradul de paupertate al elevilor cu moralitate bună și cu progres de cel puțin „suficient“ în studii.

Azi, Marți, în 16 Martie v. a fost ziua, când școlarii aceștia împreună cu comisiunea profes. a mesii a mers în corpore la cele 3 gazde pentru-ca să beneficieze de prânzul gratuit.

De mai înainte încă s'au elaborat dispozițiunile de ordine ale mesei, din cari relevăm cu plăcere dispozițiunile menite a întări sentimentele de religiozitate și recunoștință către binefăcătorii în inimile tinerimei. Anume s'a dispus la gazdă, ca în fie-care Vineri de peste an, precum și în totă săptămâna mare, elevii mesei să mănașce de post, ăr la masă să rostescă 4i de 4i două rugăciuni: „Tatăl nostru“ înainte de masă și o rugăciune de mulțumită lui Dumnezeu după masă. Ac'astă din urmă rugăciune pentru frumșeța ei și pentru cuprinsul ei nobilitător de inimă o reproducem aci întocmai:

„Mulțămim Ție, Christóse, Dumnezeul nostru, că ne-ai săturat pe noi de bună-tățile Tale cele pământesci, nu ne lăsa pe noi lipsiți nici de cerșca Ta împărăție; ci precum în mijlocul ucenicilor Tăi ai venit, Mântuitorule, pace dându-le lor, vino și la noi și ne mântuesce pe noi, ăr pe binefăcătorii mesei acesteia, vii și morți, pomenește-i D'omne într' împărăția Ta!“ Amin.

Să dea Dumnezeu, ca frumosul început să fi făcut într'un c'as bun și la anul să vedem deja masa studenților într'un local al său special cu un număr doinit de școlari.

Adunarea generală a „Albinei“.

În 15 (27) Martie, s'a ținut, scire „Tel. Rom.“, adunarea generală a institutului de credit și economii „Albina“, pentru anul de gestiune 1898, în localitățile casinei române din Sibiu. Președintele direcțiunii d-l *Iosif Șterca Șuluț*, în cuvinte potrivite deschide ședința la orele 10 a. m. și numește de notari pe d'ni *Parteniu Cosma* și Dr. *Ioan David*, ăr de scrutători pe Dr. *Remus Roșca* și Dr. *Ilie Beu*.

Se constată, că s'au depus în conformitate cu statutele 1767 acțiuni, reprezentând 342 voturi, și sunt prezenți 44 acționari.

Se porcede la ordinea zilei. Părintele protopresbiter *Ioan Droș* propune să se considere raportul direcțiunii de cetit, cunoscut fiind din diare și avându-l fie-care acționar tipărit. Propunerea se primesce.

D-l *P. Cosma* cetese apoi raportul comitetului de supraveghere și propunerile direcțiunii, cari toate se primesc întocmai, și anume:

1. Raportul direcțiunii, al comitetului de supraveghere, se iau spre scire. Bilanțul încheiat cu 31 Dec. 1898 se aprobă; direcțiunii și comitetului de supraveghere se dă absolutoriu pentru gestiunea anului expirat.

2. Profitul curat se împarte astfel:

I. Să dă acționarilor dividendă de 5% după capitalul social de 600.000 fl. prevădută în §. 62 din statute 30.000 fl.

II. Restul de 95,038 fl. 16 cr. se împarte după cum urm'ază: 1) 18% tantieme statutare la membrii direcțiunii, directorului executiv, dirigentului filialei etc. 17,106 fl. 84 cr. 2) Remunerățiunea funcționarilor fără drept la tantiemă și a servitorilor 940 fl. 3) Pentru scopuri de binefacere 6,500 fl. 4) Fondului de pensuni al funcționarilor 6,491 fl. 32 cr. 5) Fondului special de rezervă 10,000 fl. 6) Supradividendă acționarilor 54,000 fl. În total 95,038 fl. 16 cr.

Primită ac'astă propunere, dividendă anulului 1899 este de 14 fl. de acție, și se p'ote ridica imediat după adunarea generală.

Fondul special de rezervă se urcă la cifra de 74,800 fl. 51 cr.

Fondul de pensuni al funcționarilor la 137,904 fl. 86 cr.

Suma de 6 5000 pentru scopuri filantropice se distribuie astfel:

a) Pentru masa studenților 3000 fl. b) Școla civilă de fete „Asociațiunii“ 1000 fl. c) Pentru Școla „Reuniunii femeilor rom. din Sibiu“ 300 fl. d) Pentru internatul rom. de fete din Braşov 200 fl. e) Pentru internatul proiectat de „România jună“ rata IV 200 fl. f) Pentru Societatea academ. „Petru Maior“ Pesta 100 fl. g) Pentru Alumneul din Timișoara 100 fl. h) Pentru internatul *Zsigai*an 100 fl. i) Pentru fondul studenților bolnavi din Braşov 100 fl. l) Pentru fondul studenților bolnavi din Blășiș 100 fl. m) Pentru fondul studenților bolnavi din Brad 100 fl. n) Pentru „Reuniunea română de musică“ din Sibiu 200 fl. o) Pentru Reuniunea română de agricultură din com. Sibiu 100 fl. p) Reuniunii pentru înfrumșețarea orașului Sibiu 50 fl. r) Pentru „Reuniunea de igienă comit.“ 50 fl. s) Gremiul comercial pentru cursul de contabilitate 50 fl. t) Reuniunii pentru înfrumșețarea or. Braşov. 50 fl. u) Societății „Carmen Sylva“, Graz 50 fl. v) Celor arși din Panticeu 50 fl. x) La dispoziția direcțiunii 400 fl.

Punctul ultim al propunerilor a fost alegerea a 8 membrii în direcțiunea institutului, din care conform dispozițiunilor statutare aveau să ăsa d'ni: *Iosif Șterca Șuluț* și *George Pop de Băseșci*. Fiind realigibili, adunarea genera'a i-a reales cu unanimitate voturilor date.

Cu aceste programul fiind eshauriat, președintele d-l Șuluț ridică ședința, după care toți acționarii prezenți s'au întrunit pe lângă mesele bogate așternute cu felurite misilicuri și beuturi dela „Concordia“.

Ideile fundamentale în economia politică.

De *Ioan Socaci*.

III.

Școla istorică.

(Urmare.)

Carol Knies spune mai pe larg și ap'era în mod sistematic metoda istorică în aplicația ei la știința economică. El d'ice între altele, că organizația economică dintr'un timp 6re-care și teoria științei economice cor'espundătoare, sunt rezultate ale unei dezvoltări istorice. Ambele stau în legătură vie cu întregul organism social din aceeași perioadă, fiind-că au crescut împreună cu el sub aceleași condiții temporale, locale și naționale. Tot-déuna trebuie să se țină s'emă de aceea, că sistema economică percurge un șir de faze, cari stau în raport de influință reciprocă cu treptele de civilizațiune, urmânde una după alta, și de aceea la nici un punct al acestei mișcări n'a ajuns o formă deplin încheiată. Prin urmare organizațiunea actuală a societății, s'au vre-una de mai înainte, nu trebuie să se privească ca absolut bună și corectă, ci numai ca o fasă în o dezvoltare continuă istorică, și tot atât de puțin are a se privi de încheiată teoria economică, ce domnesce astăzi, ci ea are a se privi numai, ca reprezentanta unei anumite trepte în descoperirea progresândă a adevărului.

Afară de *Roscher* și *Knies* mai este *Bruno Hildebrand*, care însă nu ia ca model știința istorică de drept, ci știința limbistică după cum s'a dezvoltat în secolul present. Ac'ăști trei scriitori — d'ice *Ingram* — au meritul de a fi întemeiat școla istorică germană a doctrinei național-economice.

¹⁾ *Wilhelm Roscher*, Grundriss zur Vorlesungen über die Staatswissenschaften nach geschichtlicher Methode (1843) (în precuv'entare). În lucrările de mai târziu ale sale nu se vede, că ar fi fost influințat în mod deosebit prin metoda statorită de d'ensul. Oplul lui principal „System der Volkswirtschaft (în 3 tomuri) puțin se deosebesce de principiile statorite de antecesorii săi, cu deosebire de *Hermann* și *Rau*. *Carol Knies* „Die politische-Oekonomie von Standpunkt der geschichtlichen Methode“ 1853. *Bruno Hildebrand* „die Nationaloekonomie der Gegenwart u. der Zukunft“ (1848) veđi: Ap'eciarea acestor scrieri în *Ingram* o. c. p. 260—261, 274—278 și p. 281.

2. Școla istorică nt-e-germ. reprezentată prin generațiunea mai tineră, a căp'etat o formă deosebită, atât în ceea ce privește metoda, cât și problema științei național-economice.

O parte mare dintre scriitorii mai tineri, așa numita „școla istorică mai tineră“, resping cu desev'ersire metoda deductivă și teoria basată pe abstracțiune speculativă. Numai d'ică în locul deducțiunii speculative, d'ice ei, va pași inducțiunea statistică-istorică, va put'ă progresa știința despre economia națională; d'ică în loc de supozițiuni arbitrare psihologice, ap'rioristice, va purcede peste tot strict dela experiență, va observa, descrie, va aduna material pentru comparare, pe acesta îl va prelucra și numai după aceea va trage concluziuni din el, etc. Ei nu observă s'au nu recunosc deosebirea între istoria concretă-economică, și între economia politică-teoretică și practică. Alții însă, și între aceștia cu deosebire *Adolf Wagner*, admit ambele metode și fac deosebire între istoria economică și între Economia pol., pe care încă o separă în teoretică și practică. Nu deducțiunea, s'au inducțiunea — d'ice *A. Wagner* — ci deducțiunea și inducțiunea, folosite cu cea mai mare îngrijire și corect, este adev'ărată rezolvare a celei pentru metodă.

În ceea ce privește problema științei aflat de necesar, ca să se întoneze elementul etic în studiul economiei-naționale și să se arate raportul intim, care necesar există între teoria economică și știința dreptului, căci poziția economică a particularului e condiționată de sistema de drept a timpului său, care încă este un product istoric.

(Va urma.)

Literatură.

„*Pintea Viteazul*“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteaganul*. Ac'astă, pe cât scim, e cea mai completă scriere despre eroul *Pintea*. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din t'ote părțile, pe unde a umblat *Pintea*. Se află de v'ndzare la tipografia „A. Mureșianu“ în Braşov și la autorul în Reteag (Retteg). Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.).

ULTIME SCIRI.

București. 28 Martie. Astăzi la ora 1 p. m. s'a deschis sesiunea generală a Academiei române.

Se d'icea, că Regele și Regina vor pleca la *Abazzia* în ziua de 26 Martie. Acum circulă scirea în cercurile curții, că Regele și-a am'anat plecarea în străinătate până după 8 Aprilie v.

Viena. 28 Martie. Secția marinei din ministeriul de război va cere un credit extra-ordinar pentru scopuri de înarmare. Pretensiunea în-trece cu mult budgetul de până acum al marinei.

Viena, 28 Martie. Ministrul-președinte *Szell* sosind aici ieri, a făcut îndată o vizită contelui *Thun*, cu care s'a întretinut timp de două 6re. Obiectul discușiunii lor a fost cestiunea pactului. Tot ieri ministrul de honvedți *Fejervary* a fost în audiență la *Maj. Sa*. Azi *Maj. Sa* a primit pe *Szell*, care după amiază a făcut visite la arhiducei *Francis Ferdinand*, *Otto* și *Victor Ludovic* și la arhiducesa *Maria Teresia*.

Kopenhaga. 28 Martie. Din isvor acreditat se susține, că o corabiă de război daneză va pleca cât de cur'end sub conducerea prinzului *Waldemar* la China, ca să ocupe acolo un teritoriu.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pel kangasse Nr. — 10, Viena.

Consultați cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Martie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.80
Renta de corone ung. 4%	97.50
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.40
Bonuri rurale ungare 4%	96.40
Bonuri rurale croate-slavone	96.50
Impr. ung. cu premii	163.25
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	141.—
Renta de argint austr.	101.05
Renta de hartie austr.	100.90
Renta de aur austr.	120.25
Losuri din 1860.	139.50
Actii de-ale Banței austro-ungară	921.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	396.40
Actii de-ale Banței austr. de credit.	368.75
Napoleoniori	9 56 1/2
Mărci imperiale germane	59.—
London vista	120.47 1/2
Paris vista	47.77 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.75
Note italiene	44.35

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Martie 1899.

Banconota rom. Cump.	9.47	Vend.	9.49
Argint r. măn. Cump.	9.43	Vend.	9.46
Napoleoniori. Cump.	9.52	Vend.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vend.	5.65
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vend.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcescoi Cump.	10.70	Vend.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vend.	102.—

S'a sfîrșit cu tusea!

Cel mai bun mijloc de casă sînt

Bombone de cępă

veritabile ale lui

Oscar Tietze,

care au efect grabnic contra tusei, răgușelei, flegmei etc. Numai pregătirea specială a bombonelor mele asigură efectul. Fia-care observe numele **Oscar Tietze** și **marca cepei**, de-ore-ce există imitații stricătioase.

In pachete à 20 și 40 cr.

Depot principal:

F. Krizan farmacist, Kremsier.

Depositi în Brașov și în cele mai multe Farmacii, Droguerii și Băcăniile din Austro-Ungaria. 16—20,473.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In cazul publicării unui ananțiu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Noroc trebuie să aibă omul!

Losurile loteriei de clasă IV. reg. ung. priv. sunt deja esmise și am început a executa comandașe sosite. Numai succesului de câștig colosal norocos, avem a mulțumi numărösele comandașe ce primim.

După ce mai nainte Fortuna norocului ne-a favorizat, am fost și acum așa de norocoși. că câștigurile principale de 80,000 și 90,000 corone dela clasa a III-a și IV-a se le plătim interesaiilor, cari au cumpărat losurile dela noi. In restimp nu mai mult de 1 1/2 an, sau făcut la noi câștiguri de un milion și jumătate.

Prin un serviciu acurat și real clientilor noștri, ne-am câștigat încrederea atât de aci, cât și din străinătate.

Ne rugăm deci, ca și noua clientelă să ne onoreze cu aceeași încredere, și să încerce norocul, comandând un los de la noi.

Este consult a se comanda cât mai curând, ca se putem efectua comandașe cu promptitudine, **decă le vom primi cel mult până în 30 Martie a. c.** Impărțirea planului loteriei de clasă a IV-a reg. ung. este tot aceea, ca și la a III-a și notăm aci câștigurile ce se vor trage în 6 clase.

Depunerile sunt tot acelea, și anume: pentru clasa I. de un los întreg original fl. 6.—, 1/2 los orig. fl. 3.—, 1/4 los. orig. fl. 1.50, 1/8 los. or. fl. —.75. Sumele se pot trimite cu asignație postală, seu le trimitem noi losurile cu rambursă

Câștigurile de 50,000 a loteriei de clasă reg. ung. sunt următorele: cel mai mare câștig este in cas favorabil, conform §. 9 al planului oficial

1.000,000 corone, special o premie de 600,000 cor.

	Corone.		Corone.
1 câștig de	400,000	67 câșt. à 5,000 . . .	335,000
1 " " " " " " " " " "	200,000	3 " " " " " " " " " "	9,000
2 " " " " " " " " " "	100,000	432 " " " " " " " " " "	864,000
1 " " " " " " " " " "	90,000	763 " " " " " " " " " "	763,000
1 " " " " " " " " " "	80,000	1238 " " " " " " " " " "	619,000
1 " " " " " " " " " "	70,000	90 " " " " " " " " " "	27,000
2 " " " " " " " " " "	60,000	31700 " " " " " " " " " "	6,340,000
1 " " " " " " " " " "	40,000	3900 " " " " " " " " " "	663,000
5 " " " " " " " " " "	30,000	400 " " " " " " " " " "	637,000
1 " " " " " " " " " "	25,000	50 " " " " " " " " " "	5,000
7 " " " " " " " " " "	20,000	390 " " " " " " " " " "	312,000
3 " " " " " " " " " "	15,000	2900 " " " " " " " " " "	116,000
31 " " " " " " " " " "	10,000		

50,000 câștiguri și premie în suma totală de **13,160,000 cor.**, care se vor trage în șese clase, plătindu-se cu bani gata, nu mai noroc să aibă omul!

A. Török & Co.

afacere de loterie internațională, colectorii principali a loteriei de clasă ung. Budapeșt, Waitznering 4/A. 584,3 12.

AVIS!

Prenunerațiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fie carei luni

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa la parit și să arate și posta ultimă. Administraț. „Gaz. Trans.“

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătescoi costă numai

fl. 2.80	stofă bună
fl. 3.10	" "
fl. 4.80	" "
fl. 6.—	" "
fl. 7.75	" fină
fl. 9.—	" mai fină
fl. 10.50	" foarte fină
fl. 12.40	" englezescă
fl. 13.95	" Kamgarn

lână curată.

Deposituț fabricei de postav **Kiesel-Ambhof in Brünn.**

Mostre gratis și franco. — Liferatie conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică, are mare avantajin.

Spre lamurire următorele: Adolf Kraus, comerciant de postavuri in Budapeșta dă croitorului pentru comandașe făcute la el de fl. 10.— un pantalon cu 50 cr., de fl. 20, un costum cu 1 fl., de fl. 60, un costum fin grati.

Afară de acesta are croitorul rabat 3 fl.— per metru și 20%.

Aceste toate le plătesce particulari, cari comandă haine la croitor după cartea de mostre a lui Adolf Kraus. 11—21.09.

!! Ne mai auđit !!

191 obiecte splendide cu fl. 2.20.

- 1 Ciasornic aurit cu garanția de 3 ani.
  - 1 lanț aurit.
  - 1 eui de țigare.
  - 1 oglindă fără de toaletă in etui.
  - 1 notes legat in pânză engl.
  - 1 garnitura de b. toni prima Double aur.
  - 1 părechă cercei din prima Double aur cu petri imit.
  - 1 garnitură de scris.
  - 1 sășon parfumat.
  - 22 condee pachetate original.
  - 25 coli hărtie fină.
  - 50 obiecte trebuincioșe la gospodărie
- Aceste 191 obiecte liferază numai cu fl. 2.20 (un ciasornic singur valorează atât) Casa elvețiană de Export.

H. Scheuer, Krakau.

Josefsgasse 46.

Ce nu convine să primese înderēt. 10—10,480.

500 fl. plătesc celui ce va mai căpăta pęta vre-odată durere de dinți, ori îi va miroși gara, după-ce va folosi

apa de dinți a lui Bartilla,

o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena, 19/1. Sommergasse 1.

Să se cęră pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțai de falsificare vor fi bine plătute. La locurile, unde nu se pōte căpăta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr. franco. —

Se capęta in Brașov la farmacia d-lui Victor Roth. 9—24.44

Preparatele de maltă pentru debilii și bolnavii ale lui Johann Hoff.

Beutură sănătōșă de maltă a lui Johann Hoff.

Un mijloc de întărire la slăbiciune, a funcțiunea neregulată a organelor stomacului, peptului și forțe aprobat la reconvalescenți.

Prețul unei sticle 75 cr., 5 sticle franco 3 fl. 75 cr.

Mai mult de 10 ani cumpăr dela D ta bere de maltă, cum și celelalte preparate de maltă. Singurul mijloc, care au însănătoșat pe consōrta mea. Vē rog amī mai trimite.

Böger, Viena Hofmühlgasse,

Estract de maltă condensat a lui Johann Hoff.

Mijloc de vindecare pentru bōlele plămănilor, catar la gătles, tuse învechită. De recomandat cu deosebire ca medicament pentru copii bolnavi de organele respirației. Este plăcut de luat.

Prețul unei sticle 1 fl., 5 sticle franco 5 fl.

Preparatele de maltă al D tale sunt adevărat medicamente bune și întăritōre. Vē rog amī trimite ęrăși 5 litre Estract de maltă condensat, un Kigr. Chocoladă de maltă, 1/2 duzină bombōne de maltă pentru pept.

G. Fischer maior, Oradea-mare.

Ciocolată de maltă pentru sēnătate a lui Johann Hoff.

Probată ca mijloc vindecător la slăbiciuni, anemie, nervositate, insomnie, lipsă de apetit. Are gust bun, este forțe hrănitōre și are efect bun la copiii slăbiți.

Prețul unui pachet 1 fl.

Ciocolata de maltă este forțe escelentă. Eu am ordonat această ciocolată la dureri cronice de stomac, gălbinare, cu bun succes.

Dr. Nicolei medie in Triebel.

Bombōne de maltă pentru piept a lui Johann Hoff.

Mijloc vindecător pentru tuse, răgușală, flegmă, cu deosebire la catar bronchial. Aceste bombōne se pot lua după plăcere, fără a împedeca mistuirea.

In cutie à 10 cr., și pachete à 30 cr.

De minune m'am vindecat de tuse cu întrebunțarea bombōnelor de maltă. v. Zedlitz-Neukirch, Waldenburg.

Bombōnele D-tale are efect escelent la suferințele de tuse și asthmă ale nevetei mele.

Busch, paroch, Weischlütz.

Deposite in Brașov: Farmacia, Victor Roth, Fr. Stenner, E. Kugler, E. Jekelius, Jul. Hornung, la prăvălia Demeter Eremias nepoții.

Deposituț general pentru Ungaria: **Apoteca Josif v. Török, Budapest, Király-utca 12.**

Prospecte cu prețuri curente gratis și franco.